

NVEs leverandørskifteundersøkelse, 1. kvartal 2016

Beregninger i leverandørskifteundersøkelsen for 1. kvartal 2016 viser at det ble foretatt 109 000 bytter blant norske husholdninger. Dette er en økning på 45% sammenlignet med tilsvarende kvartal i 2015 og er det høyeste tallet registrert i 1. kvartal siden 2003. Forbrukerrådets nye strømprisportal ble lansert i 3. kvartal 2015, noe som kan ha gitt utslag i byttetalene. Det ble foretatt 19 300 bytter blant næringskundene i 1. kvartal 2016.

For 1. kvartal 2016 har det blitt innrapportert tilleggstill om leverandørskifter fra 38 nettselskaper, som representerer 83% av husholdningsmarkedet. Beregninger basert på tilleggstillene viser at 18% av husholdningene som bytter kraftleverandør går tilbake til den opprinnelige kraftleverandøren innen 3 måneder. Beregningene viser også at 44% av norske husholdninger ikke har byttet kraftleverandør de siste 5 årene.

Antall leverandørskifter

NVEs beregninger for 1. kvartal 2016 viser at det ble foretatt 109 000 leverandørskifter blant norske husholdninger.¹ Dette er en økning på 33 700 bytter sammenlignet med tilsvarende kvartal i 2015. Antall bytter blant husholdningene var dermed 45% høyere enn på samme tid i fjor. Blant næringskundene ble det foretatt 19 300 leverandørskifter i 1. kvartal 2016, en økning på 60% sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor.

Tabell 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder. Kilde: NVE.

Husholdningskunder	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. kvartal	90 300	90 600	96 400	101 600	75 300	109 000
2. kvartal	50 000	69 700	78 800	83 700	74 700	
3. kvartal	53 600	84 300	89 300	72 000	94 900	
4. kvartal	83 100	87 600	118 600	84 900	107 800	

Tabell 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder. Kilde: NVE.

Næringskunder	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. kvartal	13 200	15 400	18 800	12 100	12 100	19 300
2. kvartal	7 000	6 000	9 800	7 100	8 200	
3. kvartal	7 000	5 700	8 200	6 800	9 700	
4. kvartal	7 600	6 500	8 900	7 000	8 200	

Om leverandørskifter

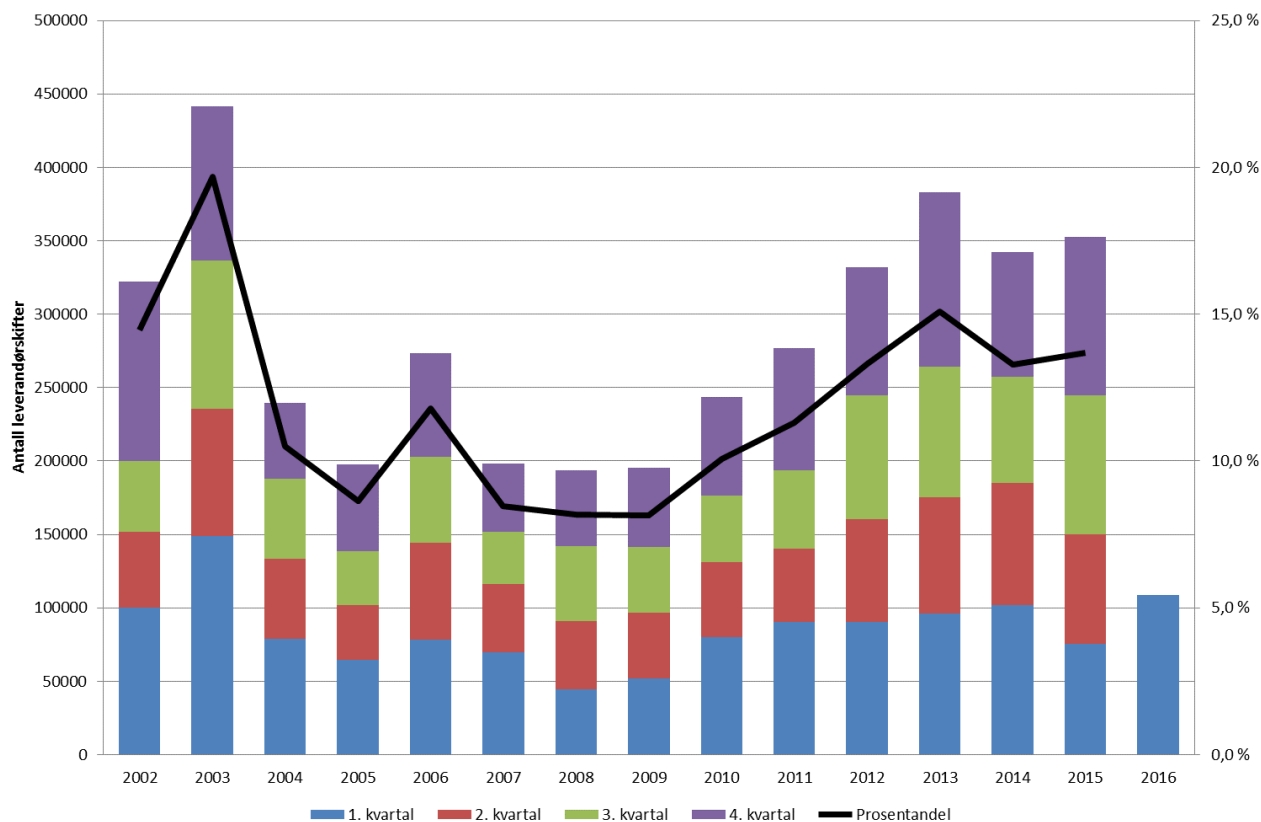
Antall leverandørskifter kan være en indikator for graden av konkurranse i sluttbrukermarkedet for kraft. I henhold til økonomisk teori vil man i et velfungerende kraftmarked med aktive og velinformerte forbrukere, ha forbrukere som velger de mest konkurransedyktige kraftleverandørene og strømvitalene. Dette vil bidra til god konkurranse i markedet, og bidra til å holde kraftleverandørens marginer lave.

Det er verdt å merke seg at dette er tall som viser antall leverandørskifter, ikke antall forbrukere som skifter leverandør. Det betyr at dersom en forbruker bytter leverandør, og deretter bytter tilbake til sin forrige leverandør etter kort tid, telles dette som to leverandørskifter. Antallet forbrukere som har byttet leverandør kan dermed være langt lavere enn leverandørskiftetalene indikerer.

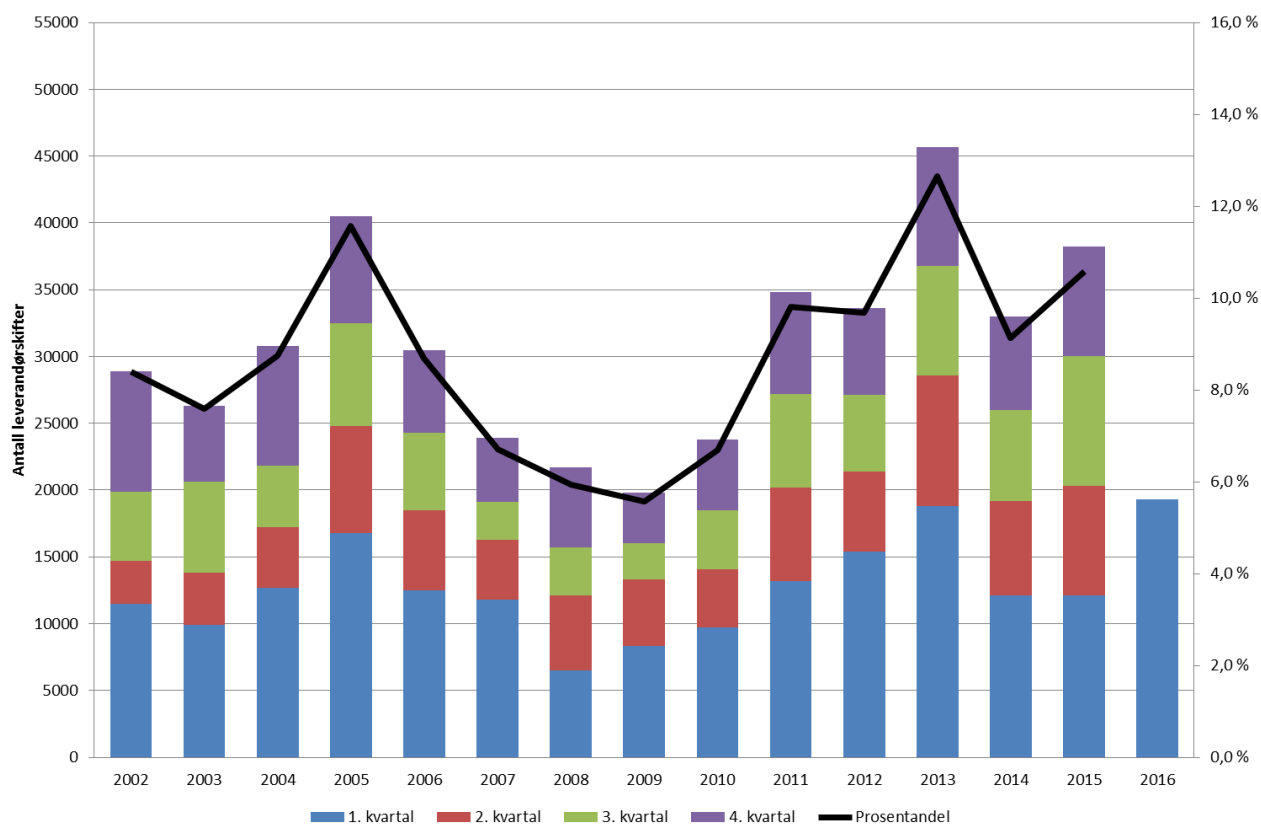
Norge var tidlig ute med å åpne opp for at sluttbrukere fritt kan velge kraftleverandør, og har i dag en relativt høy andel leverandørskifter sammenlignet med andre land i Europa. [Figur 1](#) og [Figur 2](#) viser utviklingen i antall leverandørskifter fra 2002 og frem til i dag for henholdsvis husholdningskunder og næringskunder. Den kraftige veksten i antall leverandørskifter ved årsskiftet 2002/2003 sammenfalt med en periode med svært høye kraftpriser. Det er imidlertid ikke bare høye priser som påvirker forbrukerne til å skifte kraftleverandør.

¹ Justeringsfaktor er basert på antall husholdningskunder og næringskunder i 2014. Når NVE i september 2016 mottar nye tall for totalt antall husholdnings- og næringskunder i 2015, vil leverandørskiftetalene justeres i henhold til korrekt antall husholdningskunder og næringskunder.

Figur 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder og årlige leverandørbytter for husholdningskunder i prosent. Kilde: NVE.

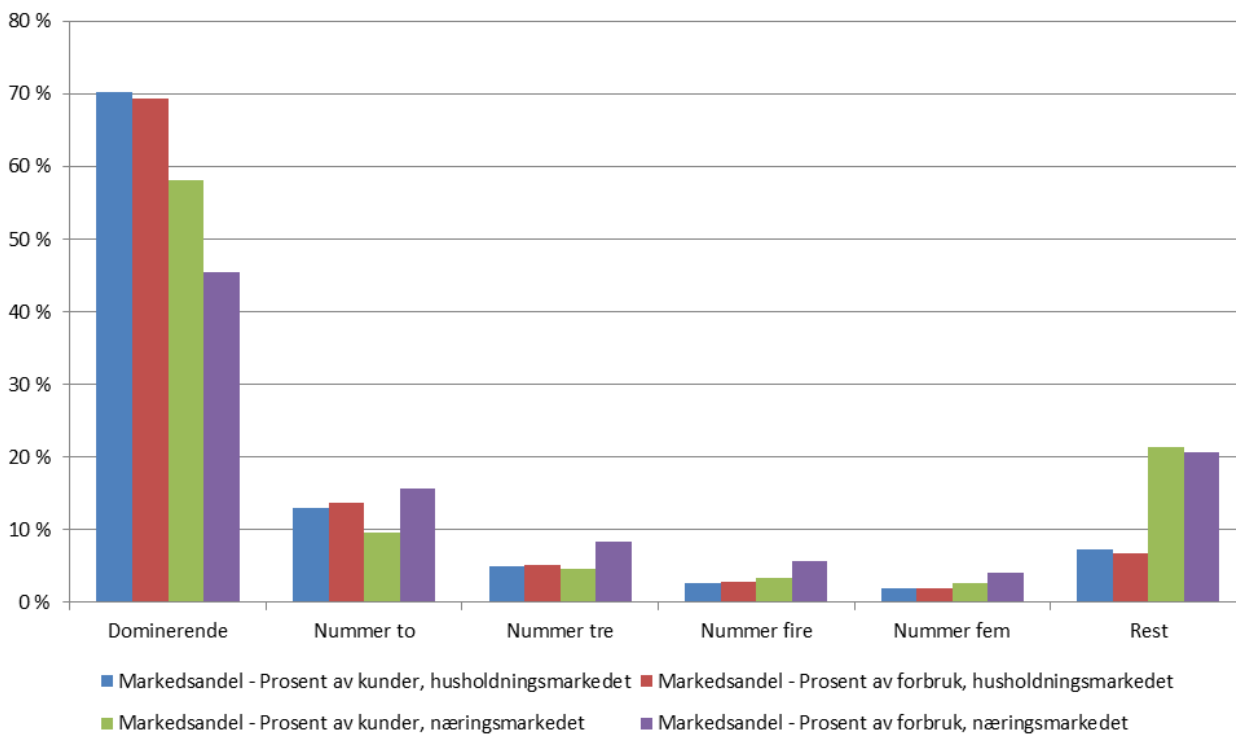
Figur 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder og årlige leverandørbytter for næringskunder i prosent. Kilde: NVE.

Markedsandeler

Beregningene viser at den gjennomsnittlige markedsandelen for den dominerende leverandøren innenfor hvert nettområde var 70% i 1. kvartal 2016. Dette er uendret sammenlignet med forrige kvartal. Når det gjelder næringskunder hadde den dominerende leverandøren i gjennomsnitt 58% markedsandel i 1. kvartal 2016, en økning på 1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Figur 3: Gjennomsnittlig markedsandel for de fem dominerende leverandørene. Kilde: NVE

Sluttbrukerpriser

Prisene norske sluttbrukere betalte for variabelpris- og spotprisavtale var i 1. kvartal 2016 lavere enn i tilsvarende kvartal i 2015 i samtlige prisområder og for samtlige kontraktstyper. Gjennomsnittsprisen for en variabelprisavtale var 32,7 øre/kWh. Gjennomsnittsprisen for en spotprisavtale i Øst-Norge (NO 1) var 32,4 øre/kWh, i Sørvest-Norge (NO2) var den 30,6 øre/kWh, i Vest-Norge (NO 5) var den 30,6, i Midt-Norge (NO 3) var den 31,8 øre/kWh og i Nord-Norge var den 24,9 øre/kWh. Variabelprisavtaler var i gjennomsnitt 7% rimeligere enn på samme tid i fjor, mens spotprisavtaler i gjennomsnitt var 8% rimeligere.

Tabell 3: Gjennomsnittlige priser (øre/kWh) på strømvavtale. Kilder: Nord Pool Spot, Konkurransetilsynet og NVE.

	Standard variabel kontrakt	Elspotområdet Øst-Norge (NO1)	Elspotområdet Sørvest-Norge (NO2)	Elspotområdet Midt-Norge (NO3)	Elspotområdet Nord-Norge (NO4)	Elspotområdet Vest-Norge (NO5)
1. kv. 2016	32,7	32,4	30,6	31,8	24,9	30,6
4. kv. 2015	31,2	28,7	28,5	29,0	21,8	28,5
1. kv. 2015	35,3	33,7	34,5	34,5	27,6	33,6

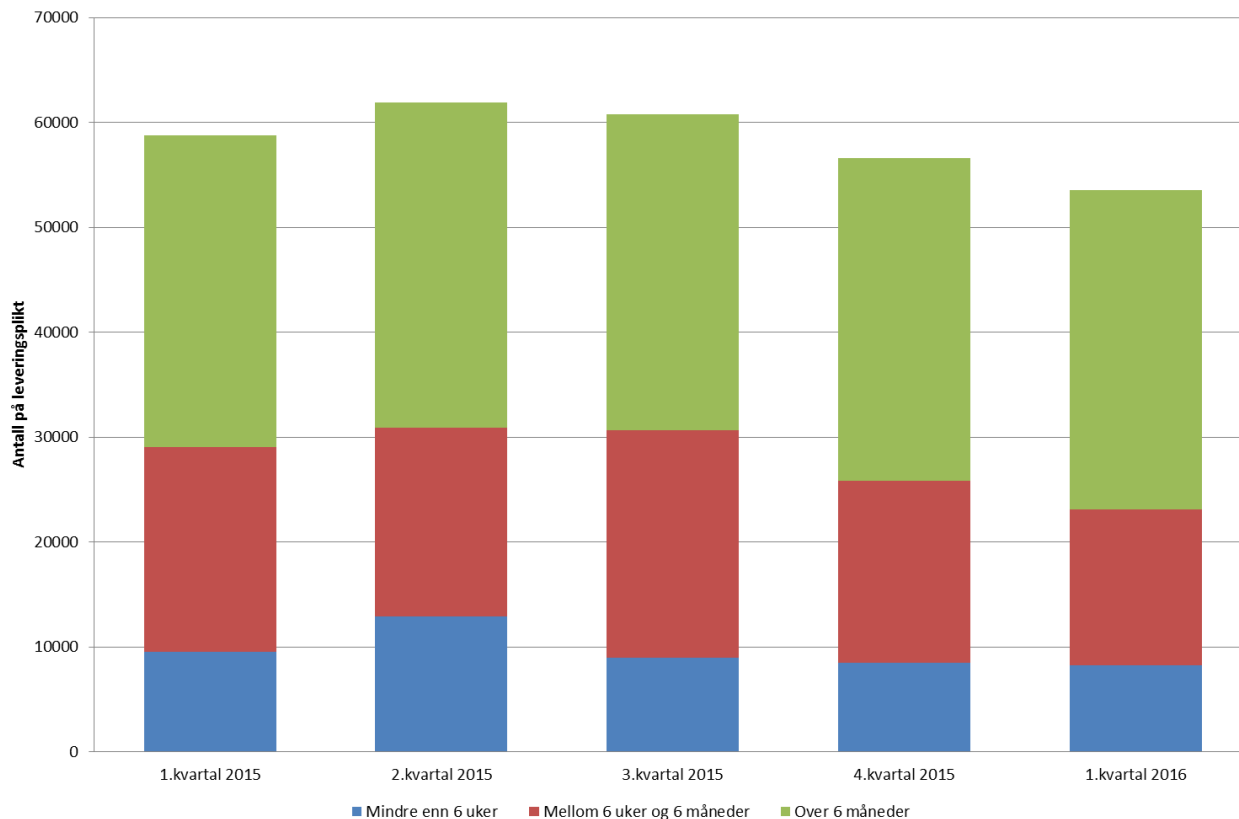
Om priser

De oppgitte prisene er inkl. mva. og et påslag på 4,2 øre/kWh, bortsett fra i elspotområdet Nord-Norge, hvor prisen er oppgitt ekskl. mva. og inkludert et påslag på 3,0 øre/kWh. Det inkluderte påslaget er beregnet av NVE, og skal representere et gjennomsnittlig påslag på spotpris kontrakter tilbudt i markedet. Påslaget brukt for kontrakter i elspotområdet Nord-Norge er lavere fordi husholdningskunder i Nordland, Troms og Finnmark har fritak fra merverdiavgift på strøm.

Leveringsplikt

Beregningene viser at andelen husholdninger på leveringsplikt var 2,1% i 1. kvartal 2016. Over halvparten av disse hadde vært på leveringsplikt i under 6 måneder. Av næringskundene var 3,5% på leveringsplikt. Husholdningskunder på leveringsplikt sto for 1,6% av det totale volumet omsatt til husholdningene, mens for næringskunder var det tilsvarende tallet 1,1%.

Figur 4: Antall husholdningskunder på leveringsplikt. Kilde: NVE

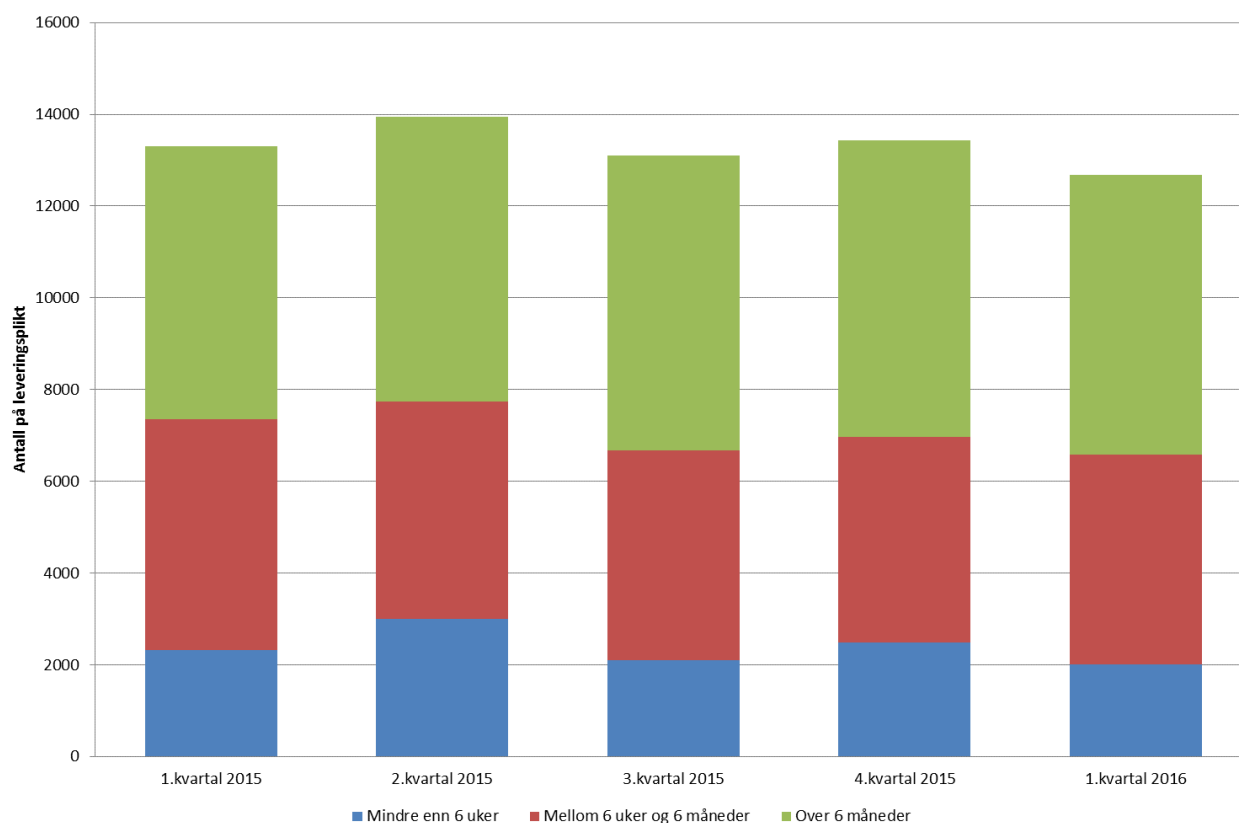
Tabell 4: Andel husholdningskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Husholdningskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
1.kvartal 2015	2,3 %	1,7 %
2.kvartal 2015	2,4 %	1,7 %
3.kvartal 2015	2,4 %	1,7 %
4.kvartal 2015	2,2 %	1,7 %
1.kvartal 2016	2,1 %	1,6 %

Tabell 5: Andel næringskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Næringskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
1.kvartal 2015	3,7 %	1,2 %
2.kvartal 2015	3,9 %	0,9 %
3.kvartal 2015	3,6 %	1,0 %
4.kvartal 2015	3,7 %	1,2 %
1.kvartal 2016	3,5 %	1,1 %

Figur 5: Antall næringskunder på leveringsplikt. Kilde NVE

Tilleggsrapportering

Om tilleggsrapportering

NVE har for 1. kvartal 2016 innhentet en tilleggsrapportering fra 38 nettselskap. Disse selskapene representerer 83% av norske husholdningskunder. Beregninger gjort på grunnlag av tilleggsrapporteringen er skalert opp i henhold til det totale antall husholdningskunder. Tilleggsrapporteringen inneholder mer detaljert statistikk om bytteaktiviteten i sluttbrukermarkedet for strøm. Det tas forbehold om at dette er en ny type innrapportering og at beregningene er foreløpige.

I løpet av 1. kvartal 2016 ble det gjennomført 19 100 tilbakevinninger av kunder i husholdningsmarkedet for strøm. Dette er beregnet som antall kunder som bytter bort fra og tilbake til samme kraftleverandør innenfor et tidsrom på 3 måneder. Sammenlignet med byttetallet på 109 000 gir dette 18% tilbakevinninger av kunder. Kunder som benytter seg av angrenerett er ikke en del av beregningen.

Innen utgangen av 1. kvartal 2016 hadde 1 125 300 norske husholdningskunder ikke byttet kraftleverandør de siste 5 årene. Sett i sammenheng med det totale antall husholdningskunder tyder dette på at 44% av alle norske husholdningskunder ikke har byttet kraftleverandør de siste 5 årene.

Tabell 6: Tilleggsrapportering leverandørskifter. Kilde: NVE

Husholdningskunder	1. kvartal 2016	2. kvartal 2016	3. kvartal 2016	4. kvartal 2016
Tilbakevinninger, antall	19 100			
Tilbakevinninger, % av bytter	18 %			
Ikke byttet på 5 år, antall	1 125 300			
Ikke byttet på 5 år, % av total	44 %			

Om undersøkelsen

NVE har siden 1997 gjennomført kvartalsvise undersøkelser av leverandørskifter og kraftleverandørers markedsdominans i sluttbrukermarkedet for kraft, og undersøkelsene bidrar til NVE sitt arbeid med å følge med på om sluttbrukermarkedet for elektrisitet fungerer tilfredsstillende. Dette er et ledd i arbeidet med å undersøke om sluttbrukermarkedet fungerer tilfredsstillende.

Fra 1999 ble undersøkelsen utvidet fra å omfatte husholdningskunder til også å inkludere næringskunder. I fjerde kvartal 2015 deltok 42 av de største nettselskapene med distribusjonsnett i Norge i undersøkelsen.¹ Disse 42 nettselskapene omfattet i 2013 omtrent 90 prosent av husholdningsmarkedet og omtrent 94 prosent av næringsmarkedet. De innsamlede tallene for leverandørskifter skaleres opp i henhold til det totale antall husholdnings- og næringskunder for å bedre representere hele sluttbrukermarkedet. Tallet på abonnement for husholdningskunder og hytter/fritidsboliger er beregnet til å være om lag 2 576 400. Totalt antall næringskunder er beregnet å være om lag 360 200. Disse tallene oppdateres hvert år i september når NVE mottar oppdaterte tall.